

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. M.**, zastoupeného JUDr. Lenkou Zrnovskou, advokátkou se sídlem Revoluční 66, Liberec 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 9. 2007, č. j. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 22. 9. 2008, č. j. 62 Cad 42/2007 – 68,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna soudem ustanovené advokátky JUDr. Lenky Zrnovské **s e u r č u j e** částkou 1600 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 9. 2007, č. j. x. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení

(dále jen „OSSZ“) v Liberci ze dne 14. 9. 2007 není žalobce plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 50 %. Podle ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %. Žalobci nadále náleží důchod částečný invalidní.

Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu:

Posudková lékařka OSSZ v Liberci v posudku ze dne 14. 9. 2007 konstatovala, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav způsobený převážně následky úrazu a jejich dlouhodobou stabilizací a známkami organopsychosyndromu. Stav žalobce hodnotila lékařka OSSZ podle kapitoly XV, oddílu G, položky 5, písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění platném v době vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „vyhláška č. 284/1995 Sb.“), podle jejího názoru šlo o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce o 50 % s tím, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve smyslu ustanovení § 6 odst. 4, 5 citované vyhlášky se nemění.

Pro přezkumné soudní řízení zdravotní stav žalobce a jeho dochovanou pracovní schopnost k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí posoudila dne 7. 5. 2008 Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise MPSV“) v Ústí nad Labem. Posudková komise jednala z účasti odborné rehabilitační lékařky a bez přítomnosti žalobce, neboť ten se ze zdravotních důvodů omluvil. Po prostudování lékařské dokumentace komise zjistila, že v oblasti duševního stavu žalobce dochází ke změnám – bylo vysloveno podezření na rozvoj psychotického onemocnění na organické bázi. Onemocnění ale nebylo dostatečně prokázáno (žalobce odmítl podstoupit diagnostickou hospitalizaci na psychiatrii) a nebyla tedy ani stanovena případná tíže tohoto postižení. Proto komise vzala v úvahu skutečně doložený psychický stav posuzovaného a konstatovala, že jde o smíšenou úzkostně depresivní poruchu již fixovanou a hodnocenou jako těžšího stupně a psychologickým vyšetřením doložený organický psychosyndrom hodnocený jako středně těžký. Za rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce posudková komise považuje postižení pohybového aparátu – stav po polytraumatu v r. 1987 a druhotně se rozvíjející vertebrogenní polyetážový syndrom a další změny. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti hodnotila posudková komise podle kapitoly XV, oddílu G, položky 5 (stav po úrazech páneve, pánevních kostí a symfýzy), písm. b) (se středně těžkou poruchou statiky a dynamiky páteře a dolních končetin), přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., a to hodnotou 50 %. Pro postižení duševní a postižení sluchu zvýšila komise procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce podle § 6 odst. 4 citované vyhlášky o 10 % na celkových 60 %. Psychické onemocnění žalobce, hodnoceno samostatně, by dosahovalo nejvýše dolní hranice částečné invalidity a postižení sluchu by při samotném hodnocení nedosahovalo ani do pásma částečné invalidity. Posudková komise posuzovala žalobce k profesím číšník a kuchař. Podle posudkové komise je žalobce při zachovalém pracovním potenciálu schopen fyzicky spíše lehčí práce s vyloučením manipulace s těžkými břemeny, prací vykonávaných ve vynucených polohách a ve výškách, prací v klimaticky nepříznivých pracovních podmínkách, a s vyloučením

prací psychicky náročných a prací v hlučném prostředí i náročných na sluchové schopnosti.

V doplňujícím posudku ze dne 13. 8. 2008 Posudková komise MPSV v Ústí nad Labem hodnotila, jaký vliv na posudkový závěr mají dokumenty dodatečně zaslané žalobcem. Jednání uzavřela s tím, že dodatečně doložená dokumentace a v ní obsažené lékařské nálezy nemají vliv na výsledek posouzení zdravotního stavu žalobce ze dne 7. 5. 2008.

Při hodnocení provedeného dokazování dospěl krajský soud k závěru, že posudek Posudková komise MPSV v Ústí nad Labem obsahuje podrobné odůvodnění hodnocení dominantní příčiny nepříznivého zdravotního stavu žalobce, komise měla pro posouzení zdravotního stavu dostatek podkladů, obsah lékařských zpráv ve svém závěru respektovala, zhodnotila jej podle citované vyhlášky. Při hodnocení posudku krajský soud zjistil, že byla během posudkového řízení dodržena příslušná zákonná ustanovení, upravující činnost posudkových komisí a náležitosti posudku, a proto respektoval posudkový závěr o hodnotě poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce. Zdravotní stav žalobce byl posuzován několika odbornými lékaři, kteří stanovili shodně diagnózu, konstatovali základní příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odpovídající nálezům odborných lékařů. Krajský soud uzavřel, že v případě žalobce byl zákonným způsobem zjištěn jeho pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 60 %, tedy méně než o 66 %, jak vyžaduje zákon o důchodovém pojištění v ustanovení § 39 odst. 1 pro splnění podmínek ke vzniku nároku na plný invalidní důchod dle § 38 citovaného zákona.

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností. Stěžovatel je přesvědčen, že žalovaná nesprávně zhodnotila jeho zdravotní stav, když zamítla jeho žádost o plný invalidní důchod. Nesouhlasí se závěrem posudkové komise MPSV, že jeho zdravotní stav neodpovídá plné invaliditě. Stěžovatel tvrdí, že jeho zdravotní stav je velmi vážný, nemůže vykonávat jakoukoliv práci, není fakticky schopný se bez potíží pohybovat, má poškození kolenních kloubů po autohavárii z roku 1987, trpí nedoslýchavostí 57 % a jeho pravá ledvina pracuje pouze na 16 % běžného výkonu, což způsobuje chronickou únavu a abnormální zátěž organismu. Tvrzená zdravotní postižení vyplývají z jím předložených lékařských zpráv, které jsou součástí spisu 62 Cad 42/2007 vedeného u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci. Stěžovatel má dále zato, že jeho zdravotní stav ve výjimečné kombinaci mnohých zdravotních komplikací vytváří ve svém celku tak závažný stav, který je zásadní komplikací při nacházení jakéhokoliv zaměstnání. Tyto zvláštní okolnosti podle názoru stěžovatele nevzal soud ani žalovaná dostatečně v úvahu. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud nesprávně vyložil ustanovení zákona o důchodovém pojištění, neboť na jeho případ se vztahuje okolnost, kdy je pojištěnec schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek, a tato zakládá jeho právo na plný invalidní důchod. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby napadený rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud

přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnými důvody. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

O jednotlivých stížných námitkách uvážil Nejvyšší správní soud takto:

V projednávaném případě se jedná o nárok stěžovatele na důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí o takovém nároku závisí především na odborném lékařském posouzení zdravotního stavu. Česká správa sociálního zabezpečení jako věcně příslušný správní orgán vychází z posudků lékařů okresních správ sociálního zabezpečení. Při přezkumu takového správního rozhodnutí neposuzuje správní soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudková komise MPSV je oprávněna nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti občana, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné invaliditě, částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Posudek této posudkové komise, pokud splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, je zpravidla v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem.

Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz při dodržení zásady dokazování vyjádřené v ustanovení § 132 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s., podle něhož soud hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Při hodnocení důkazu posudkem posudkové komise MPSV se pak soud musí zabývat tím, zda uvedený posudek má všechny předepsané náležitosti, zejména pak posoudit, zda jeho skutkový základ je úplný a podložený obsahem nálezů, zda je náležitě zhodnocena míra funkčního postižení vyplývající z jednotlivých onemocnění posuzovaného a zda posudkové závěry jsou přesvědčivé a posudkové hodnocení odpovídá zjištěným skutečnostem.

Krajský soud takto ve věci vypracované posudky Posudkové komise MPSV v Ústí nad Labem zhodnotil, shledal je jako úplné a přesvědčivé a s jejich posudkovými závěry se ztotožnil. Rovněž Nejvyšší správní soud dospěl po prostudování spisové dokumentace k závěru o jejich úplnosti, pokud jde o skutková zjištění, a přesvědčivosti co do posudkových závěrů.

Nejvyšší správní soud tedy považuje skutkový stav zjištěný v předchozích řízeních za řádně prokázaný. Podkladem pro rozhodnutí žalované byl posudek lékařky OSSZ v Liberci v posudku ze dne 14. 9. 2007. Žalovaná postupovala při vydávání napadeného rozhodnutí způsobem upraveným v zákoně č. 582/1991 Sb. Krajský soud posléze postupoval zcela standardně a v souladu se zákonem uložil ve věci vypracovat posudek

posudkové komisi MPSV. Krajský soud posoudil zdravotní stav stěžovatele ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované posudkem Posudkové komise MPSV v Ústí nad Labem ze dne 7. 5. 2008 a doplňujícím posudkem téže komise ze dne 13. 8. 2008.

V souzené věci je pro hodnocení přesvědčivosti posudkových závěrů zásadní, že všechny posudkové orgány stanovily jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele totožné zdravotní postižení, a to postižení pohybového aparátu – stav po polytraumatu v r. 1987, posudková komise MPSV navíc doplnila druhotně se rozvíjející vertebrogenní polyetážový syndrom a další změny. Postižení pohybového aparátu stěžovatele bylo posouzeno oběma posudkovými orgány jako středně těžká porucha statiky a dynamiky páteře a dolních končetin podle kapitoly XV, oddílu G, položky 5 písm. b), přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. Položka odpovídající uvedenému druhu zdravotního postižení obsahuje procentní rozmezí možné míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v hodnotách 30 – 50 %. Třeba vzít na zřetel, že ve všech posudkových zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele byla zvolena v rámci vymezeného rozpětí nejvyšší možná procentní hodnota poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, tj. hodnota 50 %. Nutno současně podotknout, že stěžovatel ani nevznesl konkrétní námitky ve vztahu k postupu posudkové komise MPSV či lékařky OSSZ stran určení jeho rozhodujícího zdravotního postižení.

Pokud stěžovatel namítá, že Posudková komise MPSV v Ústí nad Labem dostatečně nezhodnotila při určení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti všechna jeho zdravotní postižení, nelze s ním souhlasit. Způsob stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti je podrobně upraven v ustanovení § 6 odst. 2 až 6 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze č. 2, která je součástí této vyhlášky. Pro stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti je nutné určit zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Je-li těchto zdravotních postižení více, jednotlivé hodnoty poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení, a to se zřetelem k závažnosti ostatních zdravotních postižení (§ 6 odst. 3 vyhlášky). Odstavec 4 citované vyhlášky umožňuje v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojistěnce je zdravotní postižení, které s ohledem na jeho předchozí výdělečné činnosti, dosažené vzdělání, zkušenosti, znalosti a schopnost rekvalifikace způsobuje pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu této schopnosti, tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.

Jak již shora uvedeno, posudková komise přihlédla k ostatním zdravotním postižením stěžovatele (konkrétně zmínila všechna postižení pohybového aparátu, poúrazová i druhotně vzniklá) jednak uplatněním ustanovení § 6 odst. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb., když zvolila horní hranici procentního rozpětí míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti pro jeho rozhodující zdravotní postižení. Posudková komise zároveň aplikovala i ustanovení § 6 odst. 4 citované vyhlášky a zvýšila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele o celých 10 procentních bodů, a to pro

jeho postižení duševní a postižení sluchu. Z uvedeného vyplývá, že posudková komise při určování celkové procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele přihlédla ke všem jeho ostatním zdravotním postižením v maximální přípustné míře uplatněním ustanovení § 6 odst. 3 i 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb.

Taktéž Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce stěžovatele, že je plně invalidní, neboť se cítí býti schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek ve smyslu ustanovení § 39 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Výčet jednotlivých zdravotních postižení umožňujících soustavnou výdělečnou činnost za zcela mimořádných podmínek je taxativně stanoven v příloze č. 3 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a stěžovatel naprosto zjevně netrpí žádným z nich.

Co se týče stěžovatelem předložených lékařských zpráv k doložení jeho tvrzení obsažených v podané kasační stížnosti, tj. fotokopie potvrzení o lékařském vyšetření ze dne 5. 12. 2007, vystaveném MUDr. Z., a fotokopie potvrzení o lékařském vyšetření ze dne 6. 8. 2007, vystaveném MUDr. G., Nejvyšší správní soud k tomu zdůrazňuje, že obě tyto lékařské zprávy jsou zahrnuty do obsahu posudku Posudkové komise MPSV v Ústí nad Labem ze dne 7. 5. 2008 a jsou z nich vyvozeny relevantní posudkové závěry.

Nejvyšší správní soud tak prisvědčil závěru krajského soudu, že na základě posudků Posudkové komise MPSV v Ústí nad Labem bylo spolehlivě prokázáno, že stěžovatel k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované nesplňoval podmínky plné invalidity dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci netrpí vadou způsobující jeho nezákonnost dle § 103 odst. 1 písm. a), b) ani d) s. ř. s, a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena soudem zástupkyně advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud určil odměnu advokátky částkou 1000 Kč dle ust. § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění od 1. 9. 2006, za dva úkony právní služby - první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 18. 11. 2008. Soud advokátce dále přiznal částku 600 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupkyni stěžovatele se tedy přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 1600 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu